

BESZÁMOLÓ JELENTÉS A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM KÖZPONTI
KÖNYVTÁRA 1966. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

SZEGED

1967

BESZÁMOLÓ JELENTÉS A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM KÖZPONTI
KÖNYVTÁRA 1966. ÉVI MŰKÖDÉSÉRŐL

A/ AZ ÉVI MŰKÖDÉS ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

I. A terv globális teljesítése

Az 1966. évi terv teljesítésének értékelése, az elmúlt évi tevékenység összegző megítélése során — részányszerűen kimutatható eredmények összegyűjtése és a munka jellegének, irányának, színvonalának meghatározása után — megállapíthatjuk, hogy tervünket, előirányzatainkat egészében teljesítettük, sőt, a könyvtári alapműveletek folyamatos és töretlen végzése közben új vállalkozásainkat is megvalósítottuk.

Figyelmünket főleg a t á j é k o z t a t ó t e v é -
k e n y s é g s z a k s z e r ű b b , d i f f e r e n c i -
á l t a b b k i é p i t é s é r e , a hálózati és módszertani
munka új felfogásban való megszervezésére és az igazgatás — ál-
talában a munkaszervezés — színvonalának emelésére fordítottuk,
mindvégig azt tartva szem előtt, hogy a k ö n y v t á r i
t a r t a l m i munka /állománygyarapítás, feltárás, az egyete-
mi munkát, általában a különböző szakterületek tevékenységét se-
gitő szolgáltatások, a könyvtáron belüli kutatómunka/ f e l t é -
t e l e i t j a v i t s u k. 1966. évi munkánk legfőbb jegyei-
nek a következőket tekintjük:

1. Az általános tudományos könyvtár tartalmi bázisán és formai keretei között munkánkat az általános könyvtári feladatok ellátása mellett a szakkönyvtári tevékenység irányába fejlesztettük: az egyes szakterületek igényeit differenciáltabban képviselő könyvtári munka kibontakoztatására tettünk lépéseket. Törekvéseinket a szakreferensi rendszer fejlesztésével realizáltuk. A szakreferensek munkája részben a beszerzendő anyag megítélésével és a

hasznosítására tett javaslatokkal segítette az Állománygyarapítási Bizottság tevékenységét, részben az előszerzeményezési munka javításában vállalt közreműködéssel járult hozzá az állomány színvonalasabb fejlesztéséhez. E megoldás gyakorlata közben szakreferenseink állományismerete növekedett, mely körülmény máris kedvezően hatott vissza s a jövőben még inkább visszahat tájékoztató munkájukra.

2. A szakreferensek foglalkoztatása mozgósította azokat az erőket, melyekre a napi könyvtári alapműveleteken kívül és felül számítani lehet, bizonyos perspektívát adott a fiatalok számára könyvtári előrehaladásukhoz, szaktudományi ambícióikhoz.

3. Múlt évi vállalkozásaink újabb lehetőségeket tártak fel a könyvtári belső munka korszerűsítésére. Az állománygyarapítást a szakreferensek tevékenysége befolyásolta a már említett módon. A feldolgozásban megérlelődtek a tárgyszókatalógus létesítésének feltételei. Az olvasószolgálati osztály több reform-megoldással javította szolgáltatásait. Technikai felszereltségünket jelentősen bővítettük, s ezzel megteremtettük a legszükségesebb műszaki feltételeket az alapműveletek modernizálásához, szolgáltatásaink kiterjesztéséhez. A kijelölt úton tett lépéseink a legnagyobb eredményt a tájékoztatás terén hozták, ahol a tájékoztató, módszertani, igazgatási tevékenység egységét hangoztató elv következetes érvényre juttatása a színvonal jelentős emelkedését eredményezte, s a jövőre még szélesebb távlatokat nyitott.

II. Az évi munka értékelése

Könyvtári tevékenységünk tartalma az elmúlt 1966. év során immár konkrétan megfogalmazott elemekkel bővült. Szakreferenseink munkálkodásáról az egyes feladatcsoportok értékelése folyamán beszámolunk, előljáróban csak azt kell megemlítenünk, hogy működésük révén kibontakozóban van egy olyan szemlélet, melynek értelmében a könyvtár minden tevékenységének a szolgáltatásokban, ezek minőségének emelkedésében, skálájának szélesedésében, hatékonyságának fokozódásában kell kiteljesednie. A szolgáltatások irányát mindenekezlőtt az egyetem oktató és kutató munkája szabja meg, de ma már ennek kiszélesülésével is számolnunk kell. Ennek tudatában kapcsolódunk örömmel a magyar könyvtárügynek a miénkkel összhangban álló kezdeményezéseivel, s vettünk részt mind a regionális mind a gyűjtőköri rendezés munkálataiban. Regionális feladataink még nem egészen kiérleltek, s az ellátásukhoz nélkülözhetetlen feltételek sem

állnak teljes mértékben rendelkezésünkre, az előkészületeket azonban már megkezdtek, s mind az állománygyarapításban mind a tájékoztatásban kidolgoztuk a végrehajtáshoz szükséges elképzeléseket. Bekapcsolódtunk a gyűjtőköri rendezés munkálataiba, s a matematika és szerves kémia szakcsoportjában koordináló könyvtári funkciót vállaltunk. Az ebből ez ideig ránk háruló kötelezettségeknek -- szakreferenseink hatóságos közreműködésével -- maradéktalanul eleget tettünk.

Az új feladatok, az igazgatási munkával szemben felmerülő magasabb kivánalmak jegyében tovább finomítottuk munkaszervezetünket. Az elmúlt években tett lépések folytatásaként végrehajtottunk néhány kisebb, belső átcsoportosítást, nagyobb hangsúlyt adtunk a módszertani -- különösen a belső módszertani -- munkának; növeltük a Különgyűjtemények Osztályának személyi állományát; kisegítőink csoportjában kifejezettebben juttattuk érvényre a személyes felelősség elvét; kidolgoztuk az osztályok ügyrendjét, s a beiratás rendjének írásba foglalásával megkezdtek a működési szabályzat kidolgozását; a látogatójegyek gyakori elvesztésének és hanyag kezelésének megelőzése érdekében szigorítottuk a második és harmadik látogatójegy kiállításának feltételeit, s az intézkedés rugalmas végrehajtása céljából bevezettük a napi látogatójegyet. Kedvezőbb elhelyezést biztosítottunk a tájékoztató szolgálat és a katalógusok számára, s még néhány kisebb, de összességében mégis számottevő lépést tettünk annak érdekében, hogy munkaszervezetünket közelebb hozzuk a szakkönyvtári tevékenység kibontakoztatására törekvő több éves elméleti és gyakorlati alapozó munkánk eredményeivel. E téren tett előrehaladásunk szinte valamennyi könyvtári munkaterületen éreztette hatását.

A könyvtár az 1966. évben 10952 művel gyarapodott, s tervelőirányzatát a könyvbeszerzésben 9,5%-kal teljesítette túl. Ennek anyagi alapját az a 160000 Ft képezte, melyet a Kultúra útján értékesített duplumok ellenében folyósított póthitelből e célra fordítottunk. A könyvbeszerzésre fordítható költségvetési előirányzatot októberre teljes egészében felhasználtuk, s az év utolsó negyedében csak póthitelből gazdálkodhattunk. Így a megnövekedett keretet tetszerűen használhattuk fel. Már az előző évben is észrevételeztük, hogy könyvbeszerzési keretünk nem elégséges ahhoz, hogy a növekvő szükségletekkel, a gyűjtőköri munkamegosztásból és a regionális igényekből következő beszerzési követelményekkel lépést tudjunk tartani. Az 1966. évi költségvetési előirányzat felhasználása után a vásárolt művek száma csak 80%-át tette ki az előző évek beszerzésének.

Duplumértékesítési lehetőségeink, amelyekre eddig póthiteligényeinket alapítottuk, a következő évekre már jelentéktelenek, s így, ha könyvbiztosítási hiteleink változatlanok maradnak, könyvtárunk vásárlás útján történő gyarapodása a korábbi évekhez viszonyítva 15-20%-kal esik vissza. Az elmúlt évben devizáért mindössze 46 könyvet vásároltunk, mivel e célra fordítható devizakeretünk fokozatosan felére zsugorodott. A korábbi szintre való visszaállítás szükségyszerűen veti fel a sima forint fedezet hiányának problémáját is.

A póthitel segítségével vásárlásból a tervezettnél 12,5%-kal többet vehettünk állományba, ennek megfelelően a feldolgozatlan anyagból kevesebbet emeltünk ki. Az ajándék, csere és kötelezpéldány tekintetében a tervelőirányzathoz viszonyítva arányos túlteljesítés mutatkozik.

Tartalmi megoszlás szerint a beszerzett művek az előző évihez viszonyítva kisebb eltérést mutatnak. Jelentősen emelkedett a 3, 5 és 9 szakhoz tartozó munkák száma, itt mind az előirányzatot mind az előző évi szintet jelentősen túlszárnyaltuk. A 4, 6 és 7 szakhoz tartozó művek száma az előző évi beszerzésekkel és a tervvel összhangban alakult, míg a 3K és 8 szak némileg az előirányzat alatt maradt. Nagyobb lemaradás mutatkozik a 0, 1 és 2 szak esetében, de a 0 szakhoz tartozó művek száma így is elérte gyarapodásunk 6 %-át. A devizakeret hiánya itt érintette legérzékenyebben állományfejlesztő munkánkat. Az év folyamán elért gyarapodás tartalmi szempontból továbbfejlesztette a feladataink ellátásához szükséges állománybázist. Elsősorban az egyetemen művelt és oktatott tudományágak irodalmának beszerzésében értünk el jó eredményeket, de a gyűjtőköri és regionális feladatok ellátásához felhasználható alapvető művekkel is gyarapodott könyvállományunk. Nyelvi megoszlás tekintetében minden nyelv esetében a terv globális túlteljesítésének megfelelő arányban többlet mutatkozik.

Az elmúlt évben tovább szélesedtek kapcsolataink a tanszékekkel és karokkal, ami számukra koordinatív tevékenységünkben jelentett segítséget, a mi részünkre pedig hasznosan szolgálta beszerző munkánk célirányosságát. A tanszéki könyvállományok gyarapítása mellett azok tervszerű csökkentésében is közreműködtünk, s résztvettünk pl. az Ásványtani Tanszék selejtezési munkálataiban, a Néprajzi Tanszék szakszerű állományellenőrzésének előkészítésében stb.

Az év második felében szakreferenseink is bekapcsolódtak az állománygyarapításba. Munkájuk részben a beszerzendő anyag kiválasztásával, megítélésével és hasznosítására tett javaslatokkal se-

gitette az Állománygyarapítási Bizottságot, részben az előszerzeményezésben vállalt közreműködésükkel járult hozzá az állomány színvonalas fejlesztéséhez.

A folyóiratállomány tervszerű fejlesztése szempontjából örvendetes, hogy más könyvtárak átengedett fölőspéldányaiból számos hiányzó évfolyamot és sorozatot sikerült beszereznünk, a az eredmény a duplumlisták átnézésével járó jelentős munkát bőven megtérítette.

Tovább folytatjuk az egyetemi tanszékek nemzetközi cseretevékenységének feltérképezését abból a célból, hogy azt szervezetesebbé tegyük, elősegítsük a csere során az egyetemi igények fokozottabb érvényesítését, s gazdagítsuk a hálózatban végzett módszertani munkát. A központi könyvtár cseremérlege ez évben is kedvezően alakult: 3332 kiküldött könyv és periodika ellenében 5435 kötet érkezett. A kiküldött művek értéke 66.100 Ft volt, a beérkezetteké 135.450 Ft.

Feldolgozatlan állományunkat tetemezően csökkentette a Kultúra részére történt fölőpéldány-értékesítés, s a periodikaduplumoknak a Könyvelosztó számára történt átadása. Ennek következtében 72223 feldolgozatlan könyv, s mindössze 1700 fölöde periodika-kötet vár a jövőben elszállításra.

A feldolgozó munka folyamatos vitelét a katalógusok átcsoportosítása és a bekövetkezett személyi változások akadályozták, ám ennek ellenére éves tervünket túlteljesítettük: az előirányozottnál 440 cimleirási egységgel több könyvet dolgoztunk fel s a T-hozzáírás tervszámát is sikerült túllépnünk. A folyóiratfeldolgozás jelentékenyen túlteljesítette terveit, amihez az is hozzájárult, hogy a feldolgozó munkában eddig résztvevő állományon kívüli munkaerő helyére főfoglalkozású munkatársat állíthattunk. A hálózat számára végzett munka némileg a tervezett alatt maradt, mert a tanszéki könyvek beszállításánál technikai akadályok adódtak, s főként, mert a tanszékek devizás könyvbeszerzése az előző évekhez képest jelentősen csökkent. 1965-ben 807 kötet érkezett be, 1966-ban mindössze 511. Miután a tanszékek számára végzett feldolgozó munka hosszú évek óta folyik, az eredmények összegezése és a kialakult helyzet felmérése időszerűvé vált. Ezért feltérképeztük e szempont alapján a TTK-s könyvállományt, s javaslatot dolgoztunk ki a munkálatok befejezésének ütemére vonatkozólag. A tanszékeken önállóan folyó feldolgozó munka támogatása érdekében ez évben is több tanszéki könyvtárosnak biztosítottunk lehetőséget arra, hogy a központi könyvtárban gyakorlatilag is tanulmányozza a módszereket. A Politikai Gaz-

daságtan Tanszéken meginduló ilyen munkálatokat helyszíni útmutatással és a megfelelő szakirodalom összegyűjtésével támogatjuk.

A szakkatalógusaink szerkesztésében, átrendezésében és felújításában magunk elé tűzött célokat maradéktalanul megvalósítottuk. A 4 főosztály áthelyezése és az azzal kapcsolatos átrendezés végrehajtása megtörtént, a továbbiakban azonban — az e tárgyban lezajlott országos tanácskozás állásfoglalásának megfelelően — nem tervezünk a rendszert szerkezetében érintő változást. Törekszünk viszont szakkatalógusaink áttekinthetőbbé, kezelhetőbbé tételére, a választólapos tagolás további finomítására.

A szakreferensek osztályozó munkájának intézményes megindítására ez évben még nem találtunk lehetőséget, s nem is tűnt célszerűnek, hogy az új vállalkozást valamennyi érintett területen egyszerre indítsuk meg. Így csak a már régebben kialakult együttműködés fokozott bővítésére törekedtünk, s csak szükség esetén — bár a múlthoz viszonyítva gyakrabban — kértük a nem szakozó munkatársak javaslatait. Másrészt azonban a szakkatalógus helyének megváltozása révén elértük, hogy a katalógus-tájékoztatást a tájékoztató szolgálatban működő szakreferensek végzik, s így ennek eddigi mechanikus jellegét sikerült felszámolnunk.

Jelentős előrehaladást értünk el a tárgyszavazásra való elméleti felkészülésben és biztosítottuk technikai feltételeit, melyek alapján a gyakorlati végrehajtás 1967 első napjaiban megindul. A tárgyszókatalógus régi anyagának biztosítására az eddigi kölcsönzői célokat szolgáló ún. olvasói szakkatalógus fejlesztését leállítottuk, s megkezdtük a vizsgálatokat arra vonatkozóan, hogyan lehet az ott rendelkezésre álló anyagot számítógép segítségével a tárgyszókatalógus számára átrendezni.

Beiratkozott olvasóink száma — bár a tervteljesítés globálisan csak 98,4% — lényegében előirányzataink szerint alakult. Az egyetemi és főiskolai hallgatók száma mind a múlt évi tényekhez mind az idei tervhez képest 100-zal nőtt, s 158-ról 186-ra emelkedett olvasóink köre a tudományegyetemi **oktatók** között is.

A könyvolvasóterem forgalma /204.108/ negyedik éve azonos szinten mozog. Korábbi megállapításaink az olvasói férőhelyek erősen korlátozott voltáról ma is érvényesek; az olvastatási lehetőségek jelenlegi körülményeink között már teljesen kiak-

názottak.

A vezető szakcsoportok műveinek használtsága tovább emelkedett:

	növekedés 1965-höz viszonyítva	az 1966. évi forgalom
természet- és alkalmazott tudományok	9,3 %	29,0 %
marxizmus-leninizmus, filozófia	4,6 %	13,5 %
irodalom	6,2 %	30,7 %

Egy olvasótermi látogatóra 3,7 kötet használata jutott.

A könyvkölcsönzési terv 32.000 fő kiszolgálását irányozta elő a korábbi évek mutatói alapján, a kölcsönzők száma azonban 27.428 volt. A csökkenés a statisztikák pontosabbá tételével van összefüggésben, ugyanis 1966 harmadik negyedétől megszüntettük a látogatók évtizedes hagyományra visszatekintő sommás számlálási módszerét, s a személyenkénti nyilvántartásra tértünk rá. A következő évben ezért további számszerű csökkenéssel kell számolnunk. A kölcsönzött könyvek nyilvántartását a fentírt módosítás nem érinti, mert e tekintetben adataink korábban is pontosak voltak. A tervezett 48.000 kötet helyett forgalmunk 46.641 kötet volt, így tervteljesítésünk 97,2 %-os, az 1965. évihez képest azonban 1,1 %-kal emelkedett. A teljesítetlen kérések száma a tavalyi 38-ról 29 %-ra csökkent. A kölcsönzött kötetek megoszlásában az 1965. évihez mérten némi módosulás következett be. A filozófia-ateizmus szak 9,3 %-kal, a művészet szak 8,6 %-kal csökkent, tovább emelkedett viszont a forgalom a marxizmus-leninizmus /6,3 %/, a természettudományok /22,6 %/, az orvos- és alkalmazott tudományok /11,5 %/ körében. Az idegen nyelven olvasott művek kissé gyarapodtak /2,2 %/, ezen belül legjelentősebben az angol nyelvűek /71,3 %/. Az orosz nyelvűek forgalma szintén nőtt /18,9 %/, a német nyelvűeké azonban csökkent /12,6 %/.

A folyóiratolvasóterem forgalma általában az előző évi tények és tervek szintjén mozog, jelentősen emelkedett azonban az olvasott és kölcsönzött kötetek száma. Ez egyrészt örvendetesen mutatja a hallgatók "tankönyves" tanulmányi munkamódszerének háttérbe szorulását a szaktudomány újabb eredményeit ismertető folyóiratcikkek javára, másrészt azonban felhívja a figyelmet folyóirat olvastatási lehetőségeink rendkívül szűkös voltára: jelen körülményeink között a folyóiratot olvasni kívánók egy része kiszorul az olvasóteremből, s mivel a kölcsönzést kénytelenek vagyunk szűk térre korlátozni, egyben a folyóiratok olvasásából is. Ezzel összefüggésben jelentősen emelkedett a könyvtár folyosóin berende-

zett tanuló- és folyóiratolvasó helyek forgalma. 1966. január 1-től --- részint a könyvolvasóterem tehermentesítésére, részint a folyosón saját könyvből tanulók tájékoztatására --- a szórakoztató hetilapokat és az újságokat szabad tárlóban a folyosón helyeztük el, a hírlapolvasás lehetőségét azonban a könyvolvasóteremben és kutatószobákban is fenntartottuk.

A könyvtárhasználók és forgalmazott kötetek összesített adata ugyancsak a könyvtári férőhely problémájára irányítja a figyelmet. 1965-ben az olvasók és kölcsönzők együttes száma 110.704 volt; ez a szám 1966-ban 100.769-re csökkent, tehát mintegy 10.000-es visszaesést mutat. Ugyanakkor a helyben olvasott és kölcsönzött kötetek száma 1965-ben 386.490 volt, 1966-ban pedig 372.430, tehát ugyancsak kb. 10.000-el kisebb. Az a tény, hogy az egy olvasóra jutó forgalom --- a fentebb közölt adat szerint --- 3,7 kötet, a könyvtárból kimaradt olvasók viszont fejenként csak egy-egy kötetel csökkentették a forgalmat, arra utal, hogy a kevésbé rendszeres könyvtárhasználók kiszorulnak a könyvtárból, s ezáltal elveszítik a lehetőséget is arra, hogy a könyvtár által nyújtott nivósabb tanulmányi feltételeket megismerjék és megszokják. E számadatok összevetése gyakorlatilag azt mutatja, hogy a könyvtárba csak azok jutnak be, akiknek módjuk van helyüket már időben biztosítani.

A könyvtárközi kölcsönzés területén részben ez évi munkatervünk előirányzatának, részben a beszámolóra vonatkozó minisztériumi utasításnak megfelelően, a szokásosnál mélyebb elemzést végeztünk, mert ennek eredményeit hasznosíthatóknak véltük a könyvtári szolgáltatások --- elsősorban az állománygyarapítás, a tájékoztatás, a regionális és gyűjtőköri feladatok --- további alakításában. Saját olvasóink részére az év folyamán 1426 művet kértünk, 2/3 részben folyóiratcikket, 1/3 részben könyvet. Ennek 71 %-át kaptuk meg /1010/, míg a múlt évi kérés alapján 162 tétel futott be. 69 mikrofilm, fotokópia ill. xerox-másolat volt. Nem kaptuk meg 416 művet /29%/; a kielégített kérések száma 21 %-kal kevesebb a tavalyinál. Idei kéréseink közül 454-et az Országos Széchényi Könyvtár közvetítésével külföldi könyvtárak, 556-ot hazai könyvtárak közvetlenül elégitettek ki.

A belföldről megkapott műveket küldő intézmények számszerű sorrendje:

	tétel	az évi forgalom %-a
MMA és kutatóintézetei	104	10,4
ELTE és intézetei	62	6,3
OMGK	56	5,6
Természettudományi Múzeum Kvt	46	4,6
DEK	32	3,2
FSzEK	32	3,2
OPK	31	3,0
Gorkij Könyvtár	31	3,0
Tihanyi Biológiai Kutatóint. Kvt	25	2,5
OMDK	22	2,1
orvosi könyvtárak	20	2,0
Országgyűlési Könyvtár	21	2,0
műszaki egyetemek könyvtárjai	13	1,2
KSH	12	1,1
PEK	12	1,1
Állami Földtani Intézet	8	0,8
főiskolák	6	0,6
Közgazdasági Egyetem Könyvtára	5	0,5
KMK könyvtartudományi kvt	2	0,2
más intézmények	16	1,6

Kéréseink megoszlása tudományterületek szerint:

általános művek	15	1,1
filozófia, pszichológia	10	0,7
természettudományok	505	35,4
orvostudomány	30	2,0
műszaki tudományok	24	1,8
társadalomtudományok	146	10,1
történettudomány	112	7,8
nyelv- és irodalomtudomány	570	40,0
művészet	14	1,1

Részletesebb bontásban:

irodalom	399	28,0
-növénytan	258	18,0
állattan	180	12,5
nyelvészet	171	12,0
történelem	112	7,8

	tétel	az évi forgalom %-a
jog	87	6,1
szociológia	52	3,6
munkaegészségügy, munkaszervezés	30	2,0
műszaki tudományok	24	1,8
földrajz, geológia	18	1,3
általános biológia	17	1,3
ásványtan	17	1,3
könyvtártudomány	15	1,1
művészet	14	1,1
filozófia, pszichológia	10	0,7
kémia	10	0,7
fizika	5	0,3
neveléstudomány	5	0,3
közgazdaságtan	2	0,1

Kéréseink között az évben különösen nagy helyet kapott a szakdolgozatot készítő hallgatók igénye: 20 %.

A más könyvtárakból hozzánk érkezett 1412 kérésből 614 nyomtatványt és 46 mikrofilmet küldtünk meg. 1965-höz viszonyítva az igények 120, a kielégített kérések 44,7 %-kal növekedtek, míg 1964-hez képest az igények megháromszorozódtak, a kielégített kérések száma pedig közel kétszeresére nőtt. A 752 kielégítetlen kérés zöme állandóan használt művekre, kézikönyvekre vonatkozott. A könyvtártól kért művek tartalmi megoszlása tudományterületek szerint:

	tétel	az évi forgalom %-a
általános művek	73	5,2
filozófia, pszichológia	139	9,8
természettudományok	271	19,1
orvostudomány	39	2,8
műszaki tudományok	44	3,1
társadalomtudományok	186	13,1
történettudomány	163	11,6
nyelv-és irodalomtudomány	449	31,9
művészet	48	3,4

Részletesebb bontásban:

irodalom	197	13,9
történelem	163	11,6
filozófia, pszichológia	139	9,8

	tétel	az évi forgalom %-a
nyelvészet	135	9,7
szépirodalom	117	8,3
könyvtártudomány	73	5,2
földrajz, geológia	71	5,0
pedagógia	64	4,5
általános biológia	48	3,4
művészet	48	3,4
jog	45	3,2
műszaki tudományok	44	3,1
kémia	40	2,8
orvostudomány	39	2,8
fizika	37	2,6
közgazdaságtan	37	2,6
növénytan	27	1,9
matematika	27	1,9
tudományos szocializmus	26	1,8
állattan	21	1,5
szociológia	14	1,0

A tájékoztató munka elemzésére -- a fentemlitett minisztériumi utasítás értelmében a könyvtárközi kölcsönzéshez hasonlóan ~~és~~ ez évben ugyancsak nagyobb gondot fordítottunk. Ennek eredményeit a mellékletben közölt beszámoló tartalmazza, így e kérdésről itt csak rövid áttekintést nyújtunk. A szóbeli tájékoztatás terve 1100, teljesítése 100 %-os, ebben azonban a kisebb igényű kérdések nincsenek benne. /Tájékoztató munka úgyszólván a könyvtár egész területén folyik, s ennek regisztrálására fölösleges lenne erőt fordítani. A naponta elhangzó kisebb kérdések száma hozzávetőlegesen 50-60 körül mozog./ Az irodalomkutatás terve 50, ténylegesen elkészült 40 jegyzék. A tavalyi 53-mal szemben ez jelentékeny visszaesésnek látszik, valójában azonban nagyarányú mennyiségi és minőségi fellendülésről számolhatunk be. Míg ugyanis az 1965-ös irodalomkutatás részben kisebb igényű kérdésekre adott néhány tételes válaszokból tevődött össze, s 1297 bibliográfiai egységet tartalmazott, egy-egy kérdésre tehát átlagosan 24,5 tétel felelt, addig ez évben az irodalomkutatások tételszáma összesen 1807, átlagosan pedig 45,2, a múlt évinek csaknem kétszerese. Az igények számszerű csökkenésével szemben a kérdések és válaszok súlyának növekedése áll. Az igénylők között első helyet az egyetem oktatói kara foglalja el, témák tekintetében a közgazda-

ságtudomány vezet. A tájékoztató szolgálat munkájához ez évben jelentős minőségi és mennyiségi többletként járult hozzá a szakreferensek bekapcsolódása az irodalomkutatásba, mert az elkészült jegyzékek 20 %-a e szaktudományos felkészültségu munkatársak bevonásával készült.

A tájékoztató apparátus feltárására és hatékonyabb értékesítésére irányuló erőfeszítéseinket ez évben fokoztuk. Elkészült a tájékoztató katalógus betürendes példánya, a kézikönyvtárat kiegészítettük a referáló lapokkal és a referátumokat nagyobb számban tartalmazó szakfolyóiratokkal, s munkahelyet teremtettünk a szakreferensek számára ezek tanulmányozásához. A tájékoztató szolgálatot a szakkatalógussal közös helyiségbe, a betürendes katalógus közvetlen szomszédságába helyeztük, s ezzel a tájékoztatás munkatársainak feladatköre a katalógustájékoztatással bővült.

Részben egyetemi, részben regionális érdekeket tartva szem előtt megkezdtek az egyetem és a főiskola kurrens külföldi periodikáinak felmérését egy 1967 elején kiadásra kerülő jegyzék számára.

A belső és hálózati módszertani munka 1966. évi eredményeit az egyes részterületeknél már ismertettük, itt csak arról kell szólnunk, hogy a módszertani kiadványok soron következő számaikat kéziratban elkészítettük, megjelenésük azonban sokszorosító berendezésünk üzembe helyezésétől függ. Módszertani felelősünk résztvett a Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Munkabizottságának tevékenységében, s tanulmányt is készített a hálózatban folyó, nem módszertani tevékenységünkről.

A könyvtárban folyó tudományos kutatómunka alakulásával kapcsolatban az előző évekhez viszonyított felfutásról adhatunk számot, amiről publikációinknak a csatolt táblázatból is kitünő jelentékeny száma tanuskodik.

Havasi Zoltán igazgató tovább folytatta --- a már benyújtott kandidátusi disszertációval megkezdett --- kutatásait a magyarországi könyvtár- és tudománypolitikai irányzatok körében. Előbb, mint az MSZMP Szeged Városi Bizottsága Kulturális Bizottságának elnöke, majd mint az MSZMP Szeged Városi Bizottságának tagja elméleti vizsgálódásokat folytatott szegedi kulturpolitikai és tudománypolitikai kérdésekben és megkezdte e tárgyban cikksorozatát a Dél-Magyarország c. napilapban /"Város és kultúra", "Egyetem és város"/. Foglalkozott továbbá a könyvtári tájékoztatás és munkaszervezés kérdéseivel, amelyről irt cikke KMK kiadványban jelent meg. Könyvismereti előadásokat tartott a Népművelés v. spe-

ciálkollégium hallgatói számára.

Dr. Hencz Aurél osztályvezető és dr. Bezeredy Istvánné osztályvezetőhelyettes az Egészségügyi Tudományos Tanács és a MTA Orvostudományi Osztálya munkaterve keretében elkészítette "A dolgozó ember védelme Magyarországon" c. 35 iv terjedelmű kéziratát, melynek lektorálása is megtörtént, s megjelenése 1967 márciusára várható. Ugyanezen szervek megbízása alapján folytatták "A magyar egészségügyi szervezet és igazgatása kialakulása, 1945-1970." c. téma anyagának gyűjtését, s az év végén az egészségügyi miniszter megbízásából hozzákezdtek a még 1967-ben megjelenő "Évszázados küzdelem hazánk egészségügyéért" c. mintegy 20 ives elméleti munka megírásához is..

Korek József igazgatóhelyettes az orosz-magyar könyvészeti szótár összeállításán dolgozott, s 1966-ban a szócédulázást folytatta.

Dr. Kulcsár Péter osztályvezetőhelyettes továbbra is a "Bonfini forrásai" c. témával foglalkozott; dr. Kovács Sándor Iván tanársegéddel együtt hozzákezdett Szepsi Csombor Márton összegyűjtött munkái végleges kéziratának összeállításához a lektori jelentések figyelembe vételével.

Lisztés László osztályvezető irányításával az Olvasószolgálati és Bibliográfiai Osztály munkaközössége összegyűjtötte az egyetemi dolgozók szakirodalmi munkásságának 1964/1965. évi tételait, megkezdte az egyetemi intézetek által kiadott sorozatok jegyzékének összeállítását. A szegedi periódikák bibliográfiájának nyersanyaga már együtt van. Fazekas István népművelési előadó közreműködésével a Népművelési Intézet megbízása alapján elkészítette a Népművelés c. folyóirat 1954 és 1963 közötti éveinek annotált repertóriumát. A **402 lapos kézirat 4246 tételt tartalmaz. Egy munkaközösség keretében megindult a megyei könyvtárak által támogatott helyismereti bibliográfia anyaggyűjtése.**

Mader Béla könyvtáros anyaggyűjtést folytatott a könyvtárépítés elméleti kérdéseiről. Kisebb dolgozatot írt Pázmándi Horvát Endréről és a kolozsvári nyomdászat XVI-XVIII. századi szakaszáról.

Mader Béláné könyvtáros a tárgyszókatalógus gépi elkészítéséhez gyűjtött anyagot.

Mikle István könyvtáros az év végén kezdett foglalkozni Victor Hugo magyarországi hatásának kérdésével.

Németh Zsófia tudományos munkatárs témája az egyetem könyvtárának szerepe a hallgatók oktatásában és tanulmányi munkájában. Az év

folyamán anyagot gyűjtött. A szakirodalmi ismeretek oktatásának módszereiről cikket írt az Acta Bibliothecaria számára. Elvégezte a könyvtár külföldi bibliográfiáiról összeállított kiadvány korrektúráját. A Germán Nyelvek és Irodalmak Tanszékén nyelvgyakorlati órákat tart angol szakos hallgatók számára.

Novák Ákos tudományos munkatárs a könyvtár történetének első periódusát dolgozta fel az Acta Bibliothecariában. A Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Munkabizottsága részére tanulmányt írt a központi könyvtári hálózatban végzett nem módszertani tevékenységéről.

Papp Józsefné könyvtáros folytatta az iskolatelevízióval foglalkozó bibliográfia munkálatait.

Pauer Kálmánné osztályvezetőhelyettes elkészítette könyvtárunk külföldi bibliográfiai anyagát feltáró kiadvány második részét. A munka jelen pillanatban sokszorosítás alatt áll.

Reguli Ernő osztályvezető összeállította a Tiszatáj 1965. évi tartalommutatóját s a Tömörkény-bibliográfiát, mely a Tömörkény-Emlékkönyvben látott napvilágot. Péter Lászlóval, a Városi Somogyi Könyvtár munkatársával közösen cikket írt a Magyar Könyvszemlében a Szikra kiadó szegedi tevékenységéről.

Szentirmai László tudományos munkatárs folytatta olvasás-szociológiai vizsgálatait. Eredményeiről több cikkben számolt be a szaksajtó hasábjain, többek között az Acta Bibliothecariában is.

Munkatársaink ez évben is erejükhez mértén kapcsolódtak be az egyetem és a város társadalmi életébe, sőt az országos jellegű társadalmi szervek feladataiból is vállaltak részt. Az egész kollektívát érintő, kiemelkedő esemény volt a március 8-i nőnap ünnepség, s az ugyene hó 25. napján tartott vietnami tiltakozó gyűlés. Szakszervezeti taggyűlést két alkalommal tartottunk az év folyamán, először február 21-én, majd november 12-én.

Havasi Zoltán igazgató az MSzMP Szeged Városi Bizottságának tagja; az MTA Nyelv- és Irodalomtudományi Osztálya Könyvtörténeti, Bibliográfiai és Dokumentációs Munkabizottságának tagja; a Magyar Könyvszemle c. folyóirat szerkesztőbizottsági tagja; az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács tagja; az ennek keretében működő Képzési és Továbbképzési Bizottság elnöke; a Csongrád Megyei Népművelési Tanács tagja; a Csongrád Megyei Könyvtárközi Tanács elnöke.

Korek József igazgatóhelyettes az MSzMP tudományegyetemi dolgozók alapszervezetének titkára.

Hencz Aurél osztályvezető az egyetemi KST elnöke; a Hazafias Népfront Szeged Városi Bizottságának tagja; az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács Igazgatási Szakbizottságának tagja.

Lisztes László osztályvezető az MSzMP tudományegyetemi dolgozók alapszervezetének oktatási felelőse; az Egyetemi Könyvtári Tanács titkára.

Bezerédy Istvánné osztályvezetőhelyettes a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság elnöke; az egyetemi KST vezetőségi tagja.

Jezerniczky Margit osztályvezetőhelyettes a Vöröskereszt megbízottja.

Kulcsár Péter osztályvezetőhelyettes a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság elnökhelyettese.

Szücs Józsefné osztályvezetőhelyettes a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság oktatási felelőse.

Trogmayer Ottóné osztályvezetőhelyettes a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság bér- és munkaügyi felelőse; lakásszövetkezeti igazgatósági tag.

Gémes Istvánné a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság üdültetési felelőse.

Hetesi Béláné a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság kulturfelelőse.

Koncz Lászlóné a Szeged I. Kerületi Tanács tagja; a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság tagdíjfelelőse.

Kövesi Mária a KISz könyvtári csoportjának vezetője; a filmmúzeumi bérletek intézője.

Kun Sándor a SZEAC Agitációs és Propaganda Osztályának, a Munkásörtség Agitációs és Propaganda Osztályának sportriporter; a mihályteleki kultúrház fotószakkörének vezetője.

Laczi Istvánné szakszervezeti bizalmi.

Mader Béláné a KISz könyvtári csoportjának gazdasági felelőse.

Mikle István az egyetemi szakszervezeti bizottság SzTK felelőse.

Novák Ákos az MSzMP könyvtári csoportjának vezetőhelyettese; a TIT Csongrád Megyei Szerkezete Földrajzi Szakosztályának titkára; a Tudományos és Szakkönyvtárak Módszertani Munkabizott-

ságának tagja; a könyvtárban az "Időszerű politikai kérdések" c. szeminárium vezetője.

Ördögh Mária szakszervezeti sajtóterjesztő aktiva.

Ördögh Vincéné szakszervezeti bizalmi.

Papp Józsefné a könyvtári szakszervezeti számvizsgáló bizottság elnöke.

Papp Katalin a KISz egyetemi dolgozók alapszervezetének gazdasági felelőse.

Stachó Lajosné szakszervezeti bizalmi.

Szabó Enéh a könyvtári szakszervezeti osztálybizottság könyvelését vezette.

Szentirmai László a TIT történelmi, szociológiai és nyelv-
oktatási szakosztályainak tagja, s rendszeres előadója.

Tiboldi Tiborné a Zenebarátok Kórusának tagja, Szülők-Ta-
nárok-Diákok koordinációs bizottság tagja.

Urbán Lászlóné az MSzMP könyvtári csoportjának vezetője;
szülői munkaközösségi elnök.

Könyvtárunk technikai apparátusa az elmúlt évben jelentő-
sen bővült. Sikerült beszereznünk és üzembe állítanunk a köté-
szet új elektromos vágógépét, melynek segítségével dolgozóink
munkája lényegesen könnyebbé vált. Többek között ez is hozzá-
járult ahhoz, hogy a kötészet munkatervét — mint az előző é-
vekben is — ismét túlterjesztette. A műhely munkájának jelen-
tős hányadát az intézetek számára végzett kötés tette ki.

A fotólaboratórium ez évben is példásan végezte munkáját,
s bár személyi állománya április 1-től 1/2 fővel csökkent, ter-
vét mind filmkockák, mind fotókópiák készítésében jelentősen
túlterjesztette. Az igények csaknem 100 %-ban a tudományegyetem
oktatói részéről érkeztek be. A könyvtár területén található,
korábban készült mikrofilmeket munkatervünk értelmében összegyű-
jtöttük és előkészítettük feldolgozásukat.

Az 1965-ben beszerzett xerox-készülék üzemszerű működté-
téséhez legszükségesebb feltételeket az év első felében sikerült

biztosítanunk, amennyiben a berendezést ideiglenesen elhelyeztük s egy új státus beállításával megkezdhetjük a folyamatos termelést. Sajnos, az ideiglenesen kijelölt hely nem bizonyult megfelelőnek, mert elszívó berendezés, híján a KÖJÁLL betiltotta a több példányos másolatok készítését. Ezzel a készülék munkája szűk korlátok közé szorult, ami gazdaságos üzemeltetését messzemenően hátráltatja. A végleges és kielégítő elhelyezés megoldása hónapok óta húzódik. Ennek ellenére a KÖJÁLL határozatának meghozataláig illetve a megengedett határokon belül azóta is végzett munkálatok nagy segítséget nyújtottak mind az egyetemi kutató tevékenységet támogatni kívánó törekvéseink realizálásához, mind a kölcsönzésben állandóan hiányt jelentő, beszerezhetetlen kiadványok példányszámának emeléséhez. A fénymásoló üzem működtetése, teljesítményének tervezése és mérése még kísérleti stádiumban van, s ezért szükségesnek látjuk, hogy működésének első hónapjairól részletesebben számoljunk be.

A másolt munkák száma összesen 71, 3449 lap terjedelemben.

Ezek megoszlása igénylők szerint:

Központi Könyvtár	13 munka	1572 lap
Rektori Hivatal	10 "	190 "
MSzMp egyetemi VB	1 "	2 "
KISz egyetemi VB	5 "	19 "
Szakszervezeti Bizottság	2 "	3 "
Móra Ferenc Kollégium	1 "	18 "
Egyetemi színjátszó csoport	1 "	20 "
Állam- és Jogtudományi Kar	1 "	44 "
Bölcsészettudományi Kar	21 "	700 "

ezen belül:

Tanulmányi Osztály	1 "	1 "
Klasszika-Filológiai Tanszék	1 "	1 "
Neveléstudományi Tanszék	8 "	78 "
Politikai Gazdaságtani Tsz.	2 "	289 "
Orosz Nyelvi és Irod. Tsz.	9 "	331 "

Természettudományi Kar	7 "	504 "
------------------------	-----	-------

ezen belül:

Kísérleti Fizikai Tanszék	4 "	443 "
Szerves Kémiai Tanszék	1 "	6 "
Bolyai Intézet	1 "	36 "
Szervetlen és Anal. Kém.	1 "	19 "

SZOTE	1 munka	1 lap
Délmagyarországi Rostkikészítő	1 "	22 "
Eszperantó Társaság szegedi cs.	1 "	21 "
MSzMP Szegedi Városi VB	2 "	82 "
Hazafias Népfrent	1 "	1 "
Városi Somogyi Könyvtár	1 "	70 "

Egyetemen kívüli intézmények összesen:	7 munka	197 lap
---	---------	---------

Kultura szerződés alapján	2 "	180 "
---------------------------	-----	-------

Mindösszesen	71 munka	3449 lap
--------------	----------	----------

megoszlás a kért munkák jellege szerint:

könyvtári	5 munka	115 lap
tudományos	19 "	1166 "
oktatási	2 "	8 "
tanulmányi	8 "	1485 "
mozgalmi	5 "	112 "
kulturális	2 "	41 "
termelési	1 "	22 "
adminisztrációs	27 "	320 "
szerződéses	2 "	180 "

ÖSSZESEN	71 munka	3449 lap
----------	----------	----------

Fentiekén kívül belső használatra készült még mintegy 1100 kisebb terjedelmű másolat /levelek, számlák stb/, melyekről nyilvántartást nem vezettünk.

A technikai apparátus rendkívül szükséges kiegészítéseként beszereztünk egy nagy teljesítményű, A/3 formátumú Rotaprint sokszorosítógépet, mely a xeroxszal együtt a könyvtári szolgáltatások továbbfejlesztésében és kiterjesztésében, az újonnan vállalt regionális és gyűjtőköri feladatok teljesítésében valamint a belső könyvtári munka korszerűsítésében döntő fordulatot hozhat. A személyi állomány teljes hiánya következtében azonban mindeddig nem tudtuk üzembe állítani, s elhelyezése sem tekinthető megoldottnak. A fénymásoló által készített felvételek sokszorosítását a Rektori Hivatal kezelésében lévő Zetaprinton berendezéssel végeztetjük.

Kidolgoztuk a könyvtár technikai fejlesztési tervének vázlatát, felmérve azokat a területeket, melyeken műszaki modernizálás szüksége és lehetősége felmerülhet. Ennek részeként vizsgálókat végeztünk a lyukkártya valamint az egyetem Kibernetikai Laboratóriumában működő számítógép alkalmazhatóságának ügyében, s megjelöltük azokat a pontokat, amelyekben a tájékozódást tovább kell folytatnunk, illetve ahol gyakorlati lépéseket kell tennünk.

Mintegy 10 éve állandóan napirenden lévő, sajnálatos hiányszóként kell ismét megemlítenünk, hogy a kölcsönzést végző dolgozók munkáját nagy mértékben gátolja, a kölcsönzés gyorsaságát csökkenti a raktár és a kölcsönző közötti összeköttetés megoldatlansága. A használható lift felszerelésére tett lépéseinket 1966-ban sem kísérte siker. Ugyanigy megoldásra vár a folyóiratraktár és a folyóiratolvasóterem közti kapcsolat megteremtése is.

Más összefüggésben említettük már, hogy a könyvtár egyes helyiségeiben a munkaszervezet javítása érdekében kisebb átalakítást hajtottunk végre. Ezzel együtt ruhatárunk befogadó képességét is ~~javítottuk~~ bővítettük, felszámoltuk a zsúfoltságot, s érvényre juttattuk a vagyonbiztonság szempontjait is.

A könyvtár életének egyéb eseményei

Harminchárom éves könyvtári szolgálat után szeptember 30-án nyugdíjba ment Pauer Kálmánné Nagy Leopoldina, a Feldolgozási Osztály vezetőhelyettese, részfoglalkozású munkatársként azonban továbbra is körünkben maradt. Az osztályvezetőhelyettesi beosztásban utóda dr. Trogmayer Ottóné Ureczky Éva lett. A megüresedett állásra dr. Palotás Gyuláné Vass Rozália nyert kinevezést 7473-as kulcsszámmal. Szeptember 1-én más munkahelyre távozott Ökrös Antal kisegítő, kinek helyére egy évre szóló szerződéssel Tóth Ferenc került. A szerződéses állásról Papp Katalin 5221-es kulcsszámú, végleges tanszéki könyvtárosi státusra ment át. Mint már említettük, a xerox-berendezés kezelésére április 1-vel 7469-es kulcsszámú új állást kaptunk, melyre a fotólaboratóriumban évek óta állományon kívül dolgozó dr. Tiboldi Tiborné Vándori Évát neveztük ki. Személyi állományunk ezzel 46 főre emelkedett.

Az év folyamán kétszer tartottunk munkaértekezletet /április 5. és november 12/, melyen a könyvtári munka időszerű kérdéseit vitattuk meg valamennyi munkatársunk részvételével; a szakreferensek is több alkalommal ültek össze az új vállalkozás elméleti és gyakorlati problémájának tisztázása végett /március 19., május 14., november 23./

Egyetemünk vezetősége előtt könyvtárunk igazgatója december 15-én számolt be a hallgatók számára nyújtott szolgáltatásainkról. A Könyvtári Tanács március 31-én tartotta ülését, melynek napirendjén többek között a könyvtár regionális feladata, a tanulmányi munkához szükséges olvasmányok biztosítása, a kollégiumi és gyakorló iskolai könyvtárak helyzete szerepelt.

1966-ban sok kedves vendég fogadására nyílt alkalmunk. Így március 23-án egy 34 főből álló szovjet könyvtároscsoport tett látogatást intézményünkben. Május 20-21-én dr. Zsidai József, a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának igazgatója, június 9-én dr. Heramba Chatterjee, a calcuttai ~~EM~~ egyetem tanára, július 5-én dr. Rőzsa György, az Akadémiai Könyvtár igazgatója, július 21-én Kirschner Márton, a Csongrád Megyei Könyvtár igazgatója és Bezeredy István a Városi Somogyi Könyvtár igazgatója látogatott meg bennünket. Szeptember 3-án a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkatársainak egy csoportját fogadtuk, szeptember 8-án Juraj Ecker, a pozsonyi Citatel' szerkesztője, s még e hó 26-27-én pécsi könyvtároscsoport, másnap Mara Rozkowska poznanai professzornő, október 17-18-án a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtárának néhány dolgozója, november 24-25-én Váradi Szabó László vezetésével a szakreferensi munkát tanulmányozó debreceni könyvtárosküldöttség, december 15-én pedig négy szabadkai könyvtáros vendég tartózkodott körünkben. Látogatást tett könyvtárunkban D. Scserbakov, a csgyesszai testvéregyetem professzora is. Többször nyílt alkalmunk Szegeden találkozni a Művelődésügyi Minisztérium valamint a Könyvtártudományi és Módszertani Központ munkatársaival. Mindezek felül mintegy húsz kisebb-nagyobb hazai és külföldi csoport tekintette meg könyvtárunkat, s bemutattuk működésünket és szolgáltatásainkat az egyetem csaknem valamennyi első éves hallgatójának is.

Egyetemünk és a greifswaldi testvéregyetem között fennálló szerződés ~~keretében~~ keretében munkatársaink közül a Német Demokratikus Köztársaságban tett látogatást dr. Bezeredy Istvánné, dr. Jezerniczky Margit, Kövesi Mária, Németh Zsófia, Papp Katalán és Urbán Lászlóné.

Emlékezetes marad a január 29-én rendezett farsangi est, dr. Trognayer Ottónak, a Móra Ferenc Múzeum munkatársának június 15-én tartott előadása görögországi tanulmányútjáról, vala-

mint Novák Ákos munkatársunknak Ausztriáról szóló június 29-i beszámolója. Dolgozóink gyermekei számára december 4-én tartottuk a filmvetítéssel, uzsonnával, ajándékozással tarkított Téliapó-délutánt.

Szeptember 5. és 8. között tették meg dolgozóink ez évi közös tanulmányi kirándulásukat, ezúttal Közép-Dunántúl /Székesfehérvár, Veszprém, Fonyód, Kaposvár, Keszthely stb./ könyvtárait keresve fel.

Augusztus 29-én és 30-án az egész kollektíva tettleges közreműködésével hajtottuk végre a beszámolóban többször említett átrendezést, melynek során a Feldolgozási Osztály valamennyi munkaszobája, a katalógusok és a tájékoztató szolgálat a teljes kézikönyvtárral együtt helyet változtatott.

B/ A KÖNYVTÁR ÉVI ADATAI

I. Állomány

1. Összállomány		
a/ Könyv		412.267 db
b/ Periodika		105.553 "
c/ Egyéb		21.226 "
ca/ aprónyomtatvány	- db	
cb/ szabvány, szabadalom	- "	
cc/ térkép	- "	
cd/ zenemű	- "	
ce/ mikrofilm	123 "	
cf/ kézirat	21.103 "	
cg/ hanglemez	- "	
Összesen		539.046 "
2. Teljesen feldolgozott állomány		
a/ Könyv		340.044 "
b/ Periodika		103.853 "
c/ Egyéb		123 "
Összesen		444.020 "
3. Részben feldolgozott állomány		
a/ Könyv		- "
b/ Periodika		- "
c/ Egyéb		21.103 "
Összesen		21.103 "
4. Feldolgozatlan állomány*		
a/ Könyv		72.223 "
b/ Periodika		1.700 "
c/ Egyéb		- "
Összesen		73.923 "

*Részben becsült adat. Az 1965. évihez képest a Kulturának történt eladások és a folyóiratduplumok elszállítása következtében csökkent.

II. A könyvtár gyarapodása. A gyarapodás megoszlása

1. Könyv 11047 köt., 10952 mű

	Vétel		Ajándék		Csere		Köteles		Összesen	
	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	Tény
0									700	603
1/2									400	324
3K									300	213
3									1000	1572
4									600	611
5									1100	1757
6									1250	1267
7									650	651
8									3000	2717
9									1000	1232
össz.	5800	6527	1500*	1358*	700	880	2000	2187	10000	10952
magy.									6000	6537
orosz									800	865
angol									700	817
német									1600	1698
fr.									400	460
egyéb									500	575
össz.	5800	6527	1500*	1358*	700	880	2000	2187	10000	10952

2. Periodika /kurrens/

0									347	340
1/2									31	30
3K									26	18
3									241	238
4									47	49
5									167	162
6									167	167
7									53	56
8									82	73
9									61	54
össz.	709	765	175	117	316	286	22	19	1222	1187
magy.									589	603
orosz									123	155
angol									93	81
német									148	118
fr.									65	65
egyéb									204	165
össz.	709	765	175	117	316	286	22	19	1222	1187

3. Egyéb

4. Leltározás

a/ Uj gyarapodás

aa/ könyv

ab/ periodika

Összesen

b/ Rekatalogizálás /hozzáírás/

Összesen

Terv

Tény

10000 10952

100 619

10100 11571

3000 8049

13100 10620

*Ebből: a feldolgozatlan állományból illetve az országos könyvalapból
terv: 1000, tény: 369

	Terv	Tény
III. Cserekapcsolatok		
1. Ország	36	36
Intézmény	243	243
2. Csereforgalom		
a/ Kiküldés		
aa/ Szovjetunió		
könyv	100	73
periodika	200	255
ab/ népi demokráciák		
könyv	250	281
periodika	650	771
ac/ egyéb országok		
könyv	300	318
periodika	1000	1634
ad/ belföldi intézmények		
könyv	200	242
periodika	300	214
Összesen		
könyv	850	914
periodika	2150	2874
b/ Átvétel		
ba/ Szovjetunió		
könyv	150	156
periodika	700	616
bb/ népi demokráciák		
könyv	500	508
periodika	1650	1605
bc/ egyéb országok		
könyv	1200	1103
periodika	1200	1447
bd/ belföldi intézmények		
könyv	300	291
periodika	300	426
Összesen		
könyv	2150	2058
periodika	3850	4094

IV. A könyvtár feldolgozó munkája

1. Részletes feldolgozás		
a/ Cimleírás		
aa/ könyv	10800	11240
ab/ periodika	100	619
Összesen	10900	11859
b/ Szakozás		
ba/ könyv	10800	11240
bb/ periodika	100	619
Összesen	10900	11859
2. Egyszerűsített feldolgozás /hozzáírás/		
a/ Könyv /T/	600	634
b/ Periodika	3000	8049
Összesen	3600	8683

	Terv	Tény
3. Katalógusszerkesztés, cédulabeosztás		
a/ Sokszorosított katalóguscédulák		
aa/ könyv	108000	112400
ab/ periodika	1300	1344
Összesen	109300	113744
b/ Cédulabeosztás a könyvtár katalógusaiba		
ba/ könyv	100800	105692
bb/ periodika	500	544
Összesen	101300	106236
c/ Az országos Központi Katalógusba küldött cédulák		
ca/ könyv	16200	16860
cb/ periodika	800	800
Összesen	17000	17660

V. Olvasóforgalom

1. Beiratkozás

a/ Beiratkozott olvasók	4500	4428
b/ A beiratkozott olvasók megoszlása		
ba/ egyetemi, főiskolai hallgató	2995	3081
ebből: bölcsészkar	705	
TT kari	741	
jogász	264	
orvos, gyógyszerész	641	
főiskolai	730	
bb/ egyetemi, főiskolai dolgozó	245	227
ebből: tudományegyetemi	186	
orvosegyetemi	25	
főiskolai	16	
bc/ értelmiségi	330	326
bd/ középiskolai tanuló	450	392
be/ egyéb	480	402

2. Helyben olvasás

a/ Olvasók		
aa/ az általános olvasóban	62000	55374
ab/ a tudományos olvasóban	1900	2431
ac/ a folyóiratolvasóban	12000	13581
Összesen	75900	71386
b/ Könyvtári egységek		
ba/ az általános olvasóban		
könyv	190000	204108
periodika	50000	56136
egyéb	-	-
összesen	240000	260244
bb/ a tudományos olvasóban		
könyv	800	1000
periodika	8000	7425
egyéb	200	-
összesen	9000	8425
bc/ a folyóiratolvasóban		
könyv	-	-
periodika	42000	51716
egyéb	-	-
összesen	42000	51716
Összesen		
könyv	190800	205108
periodika	100000	115277
egyéb	200	-
összesen	291000	320385

	Terv	Tény
3. Kölcsönzés		
a/ Kölcsönzők		
aa/ könyv	32000	27428
ab/ periodika	800	1955
Összesen	32800	29383
b/ Kölcsönzött egységek		
ba/ könyv	48000	46641
bb/ periodika	1000	5404
Összesen	49000	52045
4. Helyben olvasás és kölcsönzés együtt		
a/ Olvasók és kölcsönzők	108700	100769
b/ Olvasott és kölcsönzött egységek	340000	372430
5. Az olvasott és kölcsönzött egységek megoszlása		

	K ö n y v		Periodika		E g y é b	
	Terv	Tény	Terv	Tény	Terv	Tény
o		2206	50000	56136		
1/2		8405				
3K		22266				
3		12503				
4		23125				
5		39386				
6		24090				
7		4756				
8		90593				
9		22819				
?		1000	51000	64545	200	-
össz.	238800	251749	101000	120681	200	-
magy.		233575	50000	56136		
orosz		4750				
angol		2744				
német		5051				
fr.		2196				
egyéb		2433				
?		1000	51000	64545	200	-
össz.	238800	251749	101000	120681	200	-

	Terv	Tény
6. Könyvtárközi kölcsönzés		
a/ A könyvtár kért		
aa/ belföldről		
nyomtatványt	1000	1357
mikrofilmet	100	69
ab/ külföldről	-	-
b/ A könyvtár megkapott ^{KK}		
ba/ belföldről		
nyomtatványt	-	626
mikrofilmet	-	10
bb/ külföldről		
nyomtatványt	-	477
mikrofilmet	-	59
c/ A könyvtártól kérték		
ca/ belföldről		
nyomtatványt	-	1412
mikrofilmet	-	-
cb/ külföldről	-	-

^{KK}A tudományos olvasóban használt anyagról nincs részletes nyilván tartásunk.

^{KK}162 művet 1965. évi kérés alapján kaptunk meg.

	Terv	Tény
d/ A könyvtár megküldött da/ belföldre nyomtatványt mikrofilmet	300 - -	614 46 -
db/ külföldre	-	-
7. A könyvtár saját állományából kielégítetlen kérések:		13652

VI. Kiadványok, bibliográfia, dokumentációs és referenzsz szolgálat

5. Figyelőkarton-szolgálat		
b/ A figyelt dokumentumok száma	10800	11240
d/ A megrendelők száma	89	89
ebből: tudományegyetemi	51	
orvosegyetemi	1	
főiskolai	16	
városi	21	
8. Fotószolgálat		
a/ Filmkocka	90000	110000
b/ Fotókópia	15000	23000
9. A könyvtár kiadásában megjelent tudományos művek		
a/ Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae. Acta bibliothecaria. 5. tom. 1--3. fasc. Szeged 1966. 95 p.		
10. Referenzsz szolgálat		
a/ A kért felvilágosítások száma	1100	1100
b/ A megválaszolt kérdések száma	1100	1100
c/ Irodalomkutatás	50	40

VII. Köttetés

1. Házi kötészet		
a/ Kötés	5500	6894
b/ Javítás, kartonálás	1500	1168
c/ Papírvágás	-	166200
d/ Könyvbevonás filmoluxszal	1300	812
e/ Doboz-, dossziékészítés stb.	100	2462

VIII. A központi könyvtár szolgáltatásai a hálózatba tartozó könyvtáraknak

1. Központi beszerzés tanszékeknek		
a/ Összbeszerzés	-	-
b/ Összes külföldi anyag	-	-
c/ Devizaigényes anyag	51	51
d/ Összes periodika	-	-
e/ Összes külföldi periodika	51	51
2. A központi könyvtár a hálózat számára beszerzett		
a/ Könyv	800	511
b/ Periodika	-	-
5. Központi feldolgozás tanszékeknek		
a/ Az összes beszerzést	18	18
b/ Az összes külföldi beszerzést	18	18
c/ A devizaigényes beszerzést	51	51

	Terv	Tény
6. A központi könyvtár a hálózat számára feldolgozott		
a/ Könyv	1800	1677
b/ Periodika	-	-
7. A tagkönyvtárak számára készített katalóguscédulák száma	7200	6708

IX. A könyvtár tudományos munkája

- Munkatervbe felvett könyvtártudományi munka
 - Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae: Acta Bibliothecaria. 5. tom. 1--3. fasc. Szeged 1966. 95 p.
 - P. Nagy Leopoldina: A szegedi Egyetemi Könyvtár külföldi bibliográfiái. 2. rész. 110 p. Kézirat
- Munkatervbe felvett nem könyvtártudományi munka
 - Dr. Bezeredy Istvánné - Dr. Hencz Aurél: A dolgozó ember védelme Magyarországon. 35 iv. Kézirat
 - Reguli Ernő: Bibliográfia. = ... Emlékkönyv Tömörkény István születésének centenáriuma. Szeged 1966. 429--442. p.
- Munkatervbe fel nem vett könyvtártudományi munka -
- Munkatervbe fel nem vett nem könyvtártudományi munka
 - Lisztes László - Fazekas István: A Népművelés c. folyóirat repertórium, 1954--1963. 402 p. Kézirat
- A könyvtár dolgozóinak megjelent publikációi

Havasi Zoltán

- Város és kultúra: = Dél-Magyarország 56/1966/:256. sz. 3. p.
 Egyetem és város. = Dél-Magyarország 56/1966/:298. sz. 1. p.
 Tájékoztató - hálózati és módszertani munka - igazgatás.
 Módszertani elgondolások és tapasztalatok a József Attila Tudományegyetem Központi Könyvtárában. = ... A módszertani szolgáltatások a tudományos és szakkönyvtári hálózatokban. Bp. 1966. 159--176. p.
 Faragó Lászlóné: A tudományos és szakkönyvtárak munkájának értékelése. Irodalmi szemle és bibliográfia. Lektorálta és bev. ellátta Havasi Zoltán. Bp. 1966. 135 p. A Könyvtártud. és Módszertani Központ Kiadványai 13.

Hencz Aurél

- Az eszperantó magyarországi történetéből. = Dél-Magyarország 56/1966/:186. sz. 5. p.
 Megújuló civilizáció - emberibb világ. Betekintő tallózás a munkatudomány szakirodalmába. = Tiszatáj 20/1966/:5. sz. 405--411. p.

Kulcsár Péter

- Jankovich Ferenc: A budai napkirály. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:2. sz. 163--164. p.
 Szocialista hagyományaink nyomában. - Kommunista röplapok bibliográfiája 1919--1944.; A csehszlovákiai magyar nyelvű szocialista sajtó irodalmi bibliográfiája 1929--1938. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:6. sz. 497. p.
 Liptai Ervin: A Magyar Tanácsköztársaság. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:7. sz. 594. p.
 Élmény és történelem. - Nógrádi Sándor, Sik Endre és Szántó Zoltán memoárirásairól. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:11. sz. 950--953. p.

A helytartó két drámája. - R. Hochhuth és S. Friedländer műveiről. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:12. sz. 1042--1043. p.

Nemeskürty István: Ez történt Mohács után. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:12. sz. 1049. p.

Kovács Sándor Iván - Kulcsár Péter: A Bedegi Nyáry familia nyomtató mestere, ifjú Klösz Jakab. = Magyar Könyvszemle 82/1966/:4. sz. 331--338. p.

Németh Zsófia

A szakirodalmi ismeretek oktatásának módszerei a felsőoktatási intézményekben. = Acta Universitatis Szegediensis de Attila József-Nominatae. Acta Bibliothecaria. 5. tom. 1. fasc. 1966. 18 p.

Novák Ákos

A Szegedi Tudományegyetem Könyvtárának alapítása és működésének első évei /1921--1924/. = Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae. Acta Bibliothecaria. 5. tom. 3. fasc. 1966. 41 p.

Dézsai Lajos: Könyvtáregyesítési terv 1921-ből. /Közl./ = Somogyi Könyvtári Híradó 4--5/1965--1966/ 40. p.

Lisztés László

Miskolci Egyetemi Bibliográfia. /Ism./ = Felsőoktatási Szemle 15/1966/:7--8. sz. 502--503. p.

Reguli Ernő

Reguli Ernő - Péter László: A Szikra kiadó szegedi tevékenysége. = Magyar Könyvszemle 82/1966/:3. sz. 251--254. p.
Bibliográfia. = Emlékkönyv Tömörkény István születésének centenáriumára. Szeged 1966. 429--442. p.

Szentirmai László

Olvasásелеmzés és néhány következtetés egyetemi hallgatóknál két felmérés alapján. = Acta Universitatis Szegediensis de Attila József Nominatae. Acta bibliothecaria. 5. tom. 2. fasc. 1966. 31 p.

Az olvasásелеmzés adatgyűjtési módszerei. = Könyvtáros 16 /1966/:4. sz. 191--195. p.

Sajtótermékek piackutatása az USA-ban. = Kereskedelmi Szemle 7/1966/:1. sz. 45--48. p.

Folyóiratok, hírlapok, magazinok olvasottságának vizsgálati módszerei. = Könyvtári Figyelő 12/1966/:1. sz. 67--70. p.

Kérdőjelek 2000-ben. = Tiszatáj 20/1966/:10. sz. 849--855. p.

Solohov kitüntetésének visszhangja a nemzetközi sajtóban. = Tiszatáj 20/1966/:1. sz. 61--70. p.

Egy tudomány lehetőségei és korlátai. - Hegedüs András: A szociológiáról. /Ism./ = Tiszatáj 20/1966/:5. sz. 411--413. p.

Az olvasótábor kutatásának módszerei. = Könyvtári Figyelő 12/1966/:4. sz. 345--350. p.

XI. A könyvtár létszámhelyzete

1. Rendszeresített állásban lévő dolgozók /ol rovat/ a f. évi december hó 31-i állapot szerint: 46 fő

a/ Megoszlásuk kulcsszámok szerint

Kulcs- szám	Megnevezés	Engedélyezett állások száma	Ténylegesen betöltött állások száma
7001	Igazgató I.	1	1
7005	Osztályvezető	4	4
7006	Osztályvezetőhelyettes	5	5
7021	Csoportvezető	1	1
7023	Tudományos munkatárs	6	6
7024	Főkönyvtáros	3	3
7025	Könyvtáros I.	7	7
7026	Könyvtáros II.	5	5
7027	Könyvtáros III.	1	1
7424	Előadó	1	1
7426	Műszaki ügyintéző II.	1	1
7428	Műszaki ügyintéző IV.	2	2
7462	Könyvtári raktáros	3	3
7469	Szakmunkás	2	2
7473	Kisegítő III.	4	4
Összesen		46	46

b/ Megoszlásuk iskolai végzettség szerint

ba/ felsőfokú	25
bb/ középfokú	12
bc/ alsófokú	9

c/ Megoszlásuk könyvtárosi szakképzettség szerint

ca/ felsőfokú	24
cb/ középfokú	6
cc/ alsófokú	-
cd/ nincs szakképzettsége	16

d/ A rendszeresített állásban lévő dolgozók névsora

Igazgatás

Havasi Zoltán	7001	könyvtárigazgató
Gémes Istvánné	7424	irodakezelő
Király Sándor	7462	takarító, kézbesítő

Tájékoztatási és Szervezési Csoport

Dr. Kulcsár Péter	7006	csoportvezető, szakreferens
Mader Béla	7026	tájékoztató, szakreferens
Mader Béláné	7025	módszertan, szakreferens
Németh Zsófia	7023	tájékoztató, szakreferens
Novák Ákos	7023	módszertan, szakreferens
Szentirmai László	7023	tájékoztató, szakreferens
Dr. Tiboldi Tiborné	7469	xerox-kezelő

Allománygyarapítási Osztály

Kerek József	7005	osztályvezető
Dr. Bezerédy Istvánné	7006	osztályvezetőhelyettes, szakreferens
Dr. Csukás Istvánné	7026	leltározó
Dr. Palotás Gyuláné	7473	nyilvántartó
Szabó Enéh	7025	a kiadványcsere intézője, szakreferens

Feldolgozási Osztály

Reguli Ernő	7005	osztályvezető
Dr. Bognár Dezső	7024	cimleíró csoportvezető
Borsányi Elvira	7023	cimleíró, szakreferens
Saliga Lászlóné	7026	cimleíró
Dr. Trogmayer Ottóné	7006	osztályvezetőhelyettes, szakozó csoportvezető, szakreferens
Dr. Bácskai Sándorné	7023	szakozó, szakreferens
Dr. Erdős Sándorné	7025	szakozó, szakreferens
Dr. Stachó Lajosné	7023	szakozó, szakreferens
Dr. Moldoványi Imre	7024	katalógusszerkesztő cso- portvezető
Papp Józsefné	7027	lapszétosztó

Olvasószolgálati és Bibliográfiai Osztály

Lisztés László	7005	osztályvezető
Dr. Szücs Józsefné	7006	osztályvezetőhelyettes, könyvtárközi kölcsönző
Urbán Lászlóné	7021	kölcsönző csoportvezető
Kövesi Mária	7025	kölcsönző
Lábas Lászlóné	7026	kölcsönző
Papp Katalin	5221	kölcsönző /egyetemi állá- son/
Balog András	7025	olvasótermi felügyelő
Koncz Lászlóné	7025	olvasótermi felügyelő
Erdei Istvánné	7473	takarító, ruhatáros
Laczi Istvánné	7473	takarító, ruhatáros
Siskó Andrásné	7473	raktáros
Tóth Ferenc	7462	raktáros

Különgyűjtemények Osztálya

Dr. Hencz Aurél	7005	osztályvezető
Dr. Jezerniczky Margit	7006	osztályvezetőhelyettes
Frank Ivánné	7026	feldolgozó
Kelemen János	7024	feldolgozó
Miklé István	7025	olvasótermi felügyelő
Varró Antal	7462	technikai munkaerő
Kun Sándor	7428	fotólaboratóriumvezető
Kovács Lajosné	7428	szakmunkás

Könyvkötészet

Hetesi Béláné	7426	műhelyvezető
Benkő Gyula	7469	szakmunkás
Gyebrovski Attiláné	5161	szakmunkás /egyetemi áll./
Hamar Tibor	5161	szakmunkás /egyetemi áll./
Ördögh Mária	5161	szakmunkás /egyetemi áll./
Ördögh Vincéné	5161	szakmunkás /egyetemi áll./

Összesen:

Könyvtári munkakörben	
könyvtári álláson	44 fő
egyetemi álláson	1 "
Könyvkötészeti munkakörben	
könyvtári álláson	2 "
egyetemi álláson	4 "

működött 1966.

december 31-én. Betöltetlen állás nem volt.

2. Állományon kívüli dolgozók
 - a/ Számuk 18 fő
 - b/ Évi munkaórák száma 17000 óra
3. Társadalmi munkások -

CB/ A KÖNYVTÁR HÁLÓZATÁNAK 1966. ÉVI ADATAI

I. A hálózatba tartozó könyvtárak

1. A hálózati alközpontok száma	-
2. Az összes hálózati tagkönyvtárak száma	48

II. A hálózatba tartozó könyvtárak személyzete

Az összes hálózati tagkönyvtár könyvtárosainak megoszlása

a/ Foglalkoztatásuk minősége szerint	
aa/ főfoglalkozású	18
ab/ állományon kívüli	1
ac/ könyvtárkezelő tudományos dolgozó	11
ad/ könyvtárkezelő adminisztrátor	13
b/ Könyvtárosi szakképzettség szerint	
ba/ felsőfokú	6
bb/ középfokú	2
bc/ alsófokú	-
bd/ szakképzettség nélkül	35

III. A hálózatba tartozó könyvtárak állománya

Összállomány

a/ Könyv	254011 ^{sz}
b/ Periodika	58502 ^{sz}
c/ Egyéb	26795 ^{sz}
Összesen	339308 ^{sz}

IV. A hálózatba tartozó könyvtárak gyarapodása

1. Az állománygyarapításra fordított összeg	
a/ Nem devizás beszerzésből	491526.56 Ft
b/ Devizás beszerzésből	342636.31 "
Összesen	834162.87 "

2. A gyarapodás megoszlása

	vétel	ajándék	csere	összesen
könyv	9695	1116	480	11291
periodika	1628	162	459	2249
egyéb	325	405	14	744
összesen	11648	1683	953	14284

VI. A hálózatba tartozó könyvtárak olvasóforgalma

2. Helybenolvasás

e/ Összes helybenolvasók	7113
f/ Összes helyben olvasott egységek	1811

3. Kölcsönzés

c/ Összes kölcsönzők	47429
d/ Összes kölcsönzött egységek	81124

^{sz}Az 1965. és az 1966. évi adatok az állományellenőrzés során adódott helyesbitések következtében nem vethetők össze.

VII. A hálózatba tartozó könyvtárak bibliográfiai és dokumentációs tevékenysége

a/ Az elkészített bibliográfiák száma	-
b/ Az elkészített bibliográfiák tételszáma	-
c/ Az elkészített fordítások száma	-
d/ Az elkészített fordítások lapterjedelme	736

Szeged, 1967. február hó 20-án

BESZÁMOLÓ JELENTÉS A JÓZSEF ATTILA TUDOMÁNYEGYETEM
KÖZPONTI KÖNYVTÁRÁNAK 1966. ÉVI TÁJÉKOZTATÓ TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Rektorhelyettes elvtárs 2010-10/66. sz. leirata valamint a Könyvtártudományi és Módszertani Központ ezzel kapcsolatban megküldött 936/1966-KMK. sz. kérdőíve értelmében 1966. évi munkánk értékelése során a könyvtárunkban folytatott visszakereső szakirodalmi tájékoztatásról számolunk be a jelzett kérdőív alapján, válaszainkban az ott megadott kérdésekhez igazodva.

1. A tájékoztató munka könyvtárunkban a Tájékoztatási és Szervezési Csoport keretei között folyik, ezen belül munkarendileg a Tájékoztató Szolgálat feladatát képezi. A technikai tájékoztatást /felvilágosítás/ az Olvasószolgálati Osztály beíró részlege végzi; esetenként, de jelentékeny számban folyik tájékoztatás az olvasótermekben, különösen a folyóiratolvasóteremben, a kutatószobákban /Különgyűjtemények Osztálya/, a kölcsönzésnél és az Állománygyarapítási Osztály nemzetközi csere részlegénél is. Az e helyeken végzett tájékoztató tevékenységbe a Tájékoztató Szolgálat csak szükség esetén folyik be, de a jelentősebb kérdéseket nyilvántartja. A Tájékoztató Szolgálat munkatársain kívül -- mint erre alább bővebben kitérünk -- hivatali kötelességként végeznek tájékoztató munkát a szakreferensek is.

2. A tájékoztató szolgálatot teljes munkaidőben három személy látja el fő feladatként. Közülük 2 személy felsőfoku könyvtári szakképesítéssel rendelkezik, 1 jelenleg végzi az Eötvös Loránd Tudományegyetem könyvtáros szakát levelező tagozaton. Az előbbi két fő iskolai végzettsége egyetem /angol-francia-könyvtár ill. történelem-német-olasz-könyvtár/, az utóbbié középiskolai érettségi. Hármuk nyelvtudása: orosz, angol, német, francia és olasz. E három munkatárson kívül a tájékoztatásban aktív részt vállalnak a szakreferensek is. Hosszabb időt igénybe vevő elméleti és technikai alapvetés után 1966 nyarán lépett életbe a szakreferensi rendszer, melynek fő célkitűzése a tájé-

koztató, módszertani és igazgatási munka szerves egységének megteremtése mindenekelőtt a tájékoztatás színvonalának emelése érdekében. A könyvtár szaktudományos képzettséggel rendelkező dolgozói közül mintegy 10-12 személy vesz részt hivatali kötelességként e munkában. Közreműködésükkel a tájékoztatást végzők köre iskolai végzettség tekintetében jogtudomány, magyar irodalom és nyelvészet, francia irodalom és nyelvészet, angol irodalom és nyelvészet, történelem, matematika, kémia, földrajz, biológia, fizika, latin, régészet szakkal, az ismert nyelvek száma latinnal és románnal bővül. A szakreferensek feladata az előszerzeményezés, a beérkezett anyag állományba vétel előtti értékelése és részben irányítása, szakozás illetőleg tárgyszavazás, tájékoztatás és irodalomkutatás. A rendszer gyakorlati megvalósításának jelenleg folyó kezdeti szakaszában a szakreferensek még nem vesznek részt egyenlő súllyal valamennyi fentírt tevékenységben. A munka teljes intenzitással az állománygyarapítási teendők körében indult meg, az osztályozó és tájékoztató munkába -- bár a tendencia fokról-fokra ebbe az irányba halad -- a teljes szervezettséget és folyamatosságot még nélkülözi. A tájékoztatás vonatkozásában ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy a napi referenzszolgálatban egyelőre még nem vesznek részt, az irodalomkutatásba azonban szükség esetén már bekapcsolódnak, s 1966-ban az elkészült jegyzékek 20 %-át már a szakreferensek állították össze.

A referenzszolgálat a könyvtár kölcsönzési idejében, általában de, 10-től du. 6-ig tart. Egy-egy munkatárs heti két napon nyolcnyolc órás szolgálatot teljesít. Ez idő alatt, amennyiben tájékoztatási feladattal éppen nem foglalkozik, valamint azokon a napokon, amikor ügyeletet nem tart, részben az irodalomkutatásokat végzi, részben -- mivel mindhárman szakreferensek -- szakreferensi feladatokat látnak el, részben pedig a Tájékoztatási és Szervezési Csoport más feladatainak végzésében működik közre. Ezek közül a Tájékoztató Szolgálat munkatársainak hivatali feladata -- a tájékoztatáson és szakreferensi munkán kívül -- a szakreferensi munka szervezése, a könyvtár más területein folyó tájékoztatás adatainak nyilvántartása, a regionális feladatokkal kapcsolatos teendők ellátása, a tájékoztató nyilvántartási bázis és a segédkönyvtári anyag gondozása, a könyvtárpropaganda, az első éves hallgatók csoportos bevezetése a könyvtár használa-

tába, könyvtárszociológia vizsgálata s az igazgatással kapcsolatos ügyintézésben szükség szerinti részvétel.

3. A tájékoztatás tárgyi feltételeit illetően az utóbbi hónapok jelentős javulást eredményeztek azáltal, hogy a könyvtáron belüli kisebb átcsoportosítás és átalakítás révén a Tájékoztató Szolgálat és a szakkatalógus a teljes tájékoztató segédanyag-gal együtt egy helyiségbe került, mégpedig a betűrendes katalógus közvetlen szomszédságába. Ily módon minden katalógushasználó szükségképpen kapcsolatba kerül a tájékoztató ügyeletet ellátó könyvtárossal.

A Könyvtári Minervában jelzett katalógusokon kívül jelenleg kiépítés alatt áll a földrajzi és a tárgyszókatalógus. Az olvasók számára az előbbi a könyvtáros irányítása alatt szükség esetén már rendelkezésre áll, az utóbbi nyilvánossá tételét 1969-re tervezzük. Elkészült a tájékoztató apparátus teljes könyv- és folyóiratanyagát magában foglaló tájékoztató katalógus is. Ennek szakrendi felállítása ez évi munkatervünkben szerepel. Az ETO szakkatalógus indexe, mely kevéssé részletes és a változtatásokat nem tükrözi, 1962-ben készült. A részletesebb és a változtatásokat is tartalmazó index hosszabb ideje készül. Befejezését gátolja az ETO-val kapcsolatos elképzelések országosan jellemző kialakulatlansága.

Más könyvtárak bibliográfiái, dokumentációs kiadványainak stb. használhatóságát külön nem vizsgáltuk. Megfigyeléseink azt mutatják, hogy a "Kurrens külföldi folyóiratok a magyar könyvtárakban", az országos gyarapodási jegyzék, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár recenzió katalógusa s a korábban általunk készített szakirodalmi kutatások anyaga a visszakereső tájékoztatás során kitűnően használható. /Az országos gyarapodási jegyzék praktikus hasznát erősen megnövelné a kumuláció, vagy legalább az éves indexek elkészítése./ Ezeket, valamint az egyes könyvtárak által kiadott bibliográfiai, dokumentációs és katalógus-kiadványokat a fent említett átcsoportosítás alkalmával a Tájékoztató Szolgálat helyiségében gyűjtöttük össze valamennyi referáló lappal illetve referátumokat nagyobb számban tartalmazó szakfolyóiratokkal együtt, s ezeket a referenz segédkönyvtár részeként kezeljük.

A referenzs kézikönyvtár anyagát a látogatók a szakkatalógusnál a Tájékoztató Szolgálat helyiségében találják. Az itt szolgálókat teljesítő könyvtárosok elsőrendű feladatuknak tartják az alapvető segédeszközök megismertetését, használatuk megtanítását, különösen az egyetemi és főiskolai hallgatók esetében. Ennek érdekében évek óta folytatjuk azt a gyakorlatot, hogy az első éves hallgatókat október folyamán csoportos látogatás keretében megismertetjük a könyvtár által nyújtott szolgáltatásokkal s az itt található fontos segédeszközök típusaival és kezelésük módjával. A szakdolgozatuk megírása előtt álló hallgatók alaposabb felkészítése — a vonatkozó miniszteri rendelet alapján egyelőre csak a Természettudományi Kar vonatkozásában — jelenleg előkészületi stádiumban van, a Népművelés c. speciálkollégium hallgatói számára azonban ez az igényesebb bevezetés hosszabb ideje intézményesen folyik. Az egyetemi oktatók a segédkönyvtári anyagot a Tájékoztató Szolgálat helyiségeiben vagy a kutatószobákban tanulmányozhatják, többször telefonon kérik meg a könyvtárost egy-egy adat kikeresésére. A folyóiratanyag ilyen irányú hasznosítása mind a Tájékoztató Szolgálat mind a Különgyűjtemények Osztálya munkatársainak egyik legfontosabb törekvése.

A referenzs munka súlypontja — legalábbis a hallgatók s a Bölcsészettudományi és Jogtudományi Kar oktatóinak vonatkozásában — a központi könyvtárban van. A tanszéki könyvtárosok zöme nem főfoglalkozású, s részben a szakképzettség hiánya, részben a más irányú elfoglaltság miatt a hallgatókkal való intenzív foglalkozásra nem vállalkozhat. Azokon a tanszékeken, ahol gyakorlott főfoglalkozású könyvtáros van, a tájékoztató munka esetenként komoly formákat is ölt. A Szerves Kémiai Tanszék könyvtárosa pl. évek óta rendszeres könyvtárhasználati és bibliográfiai kollégiumot tart a hallgatóság számára. A tanszéki könyvtárosok tájékoztató tevékenysége azonban általában a tanszéki dolgozók igényeinek kielégítésében vagy a Központi Könyvtárhoz való továbbításban áll. A Tájékoztató és Szervezési Csoport keretei között folyó módszertani és hálózati munka egyik fő célkitűzése a tanszéki könyvtárosok tájékoztató tevékenységének kibontakoztatása, az egyes tanszéki könyvtárakban megfelelő tájékoztató apparátus kialakítása.

5. A referenzs szolgálat rendszeres együttműködést csak a város

könyvtáralnak, részint az OSzK közvetítésével külföldieknek. 1965-höz viszonyítva az igények 120 %-al, a kielégített kérések 44,7 %-al növekedtek. 1964-hez képest az igények megháromszorozódtak, a kielégített kérések száma pedig közel kétszeresére nőtt. Legnagyobb százalékban könyvet küldtünk meg. A kielégítetlen kérések száma 752, melynek nagy része kézikönyv vagy állandóan használt munka.

A reprográfiai berendezést egy mikrofilmfelvevő és nagyító valamint egy xerox-másoló alkotja. Kapacitásuk megfelel a jelenlegi igényeknek, ám a megfelelő létszám hiánya a kihasználtság fokát jelentős mértékben csökkenti.

7. Az eseti visszakereső tájékoztatások száma 1966-ban mintegy 1100 alkalom volt. Az igénylők zöme egyetemi hallgató. Az utóbbi években az ő tájékoztatásuk került a könyvtár tájékoztató szolgáltatásainak súlyponti helyére. Az egyetemi reform elveinek értelmében mind az egyetem, mind a könyvtár célul tűzte ki a hallgatók nem kizárólag jegyzetekre és tankönyvekre alapozott tanulmányi munkára való nevelését. Az egyetem vezetősége rektori értekezleten tárgyalta meg a könyvtárnak a hallgatóság számára nyújtott szolgáltatásait és ezek továbbfejlesztésének lehetőségeit. A hallgatóknak nyújtott tájékoztatásban egyre fokozottabban érvényesül a könyvtáros pedagógiai tevékenysége. Ez azt jelenti, hogy a mechanikus "kalauzolás" helyett a hallgatók tájékoztatása egyre inkább instruktív, nevelő tevékenységgé válik. Különösen jelentős ebből a szempontból az a fent említett körülmény, hogy a katalógusok csak a tájékoztató helyiségen keresztül közelíthetők meg. Ez ugyan jelentősen megnövelte a mechanikus kérdések számát, ugyanakkor azonban lehetőséget is adott a könyvtárosnak arra, hogy ezeket is instruktív tevékenységgel vizsgálja. Ily módon a katalógustájékoztatás elvesztette korábbi formális jellegét, s a könyvtárosnak még egyszerűbb kérdések esetén is van módja arra, hogy felhívja az olvasó figyelmét a szakirodalom egyéb anyagára, más segédeszközökre, módszertani segítséget nyújthat, s megmutathatja a keresés útját. A tapasztalat azt mutatja, hogy a katalógusok mellett felállított tájékoztató szolgálattal elérhető a nagy költséggel és gondossággal kiépített, meglehetősen bonyolult szerkezetű tájékoztató apparátus maximális kihasználtsága. Megfigyelése-

ink szerint még a szakkatalógust ismerő könyvtárhasználó sem tudja kiaknázni a katalógus által nyújtott összes keresési lehetőséget a szakrendszert valamint a katalógus felépítését ismerő tájékoztató könyvtáros nélkül.

A pedagógiai célkitűzés értelmében a könyvtár hallgatók számára irodalomkutató elvszerűen nem végez, jelentős erőt és időt fordít viszont arra, hogy rávegyesse őket az irodalomkutató módszereire, módszertani segítséget nyújtson e munka önálló végzéséhez. Ez a segédeszközök rendelkezésről bocsátása s a kezelésükhöz szükséges részletes útmutatás megadása révén történik.

8-11. A szakirodalomkutató 1966. évi adatait az alábbiakban közöljük azzal a megjegyzéssel, hogy a kutatók gyakran irodalomjegyzék helyett kikészített anyagot igényelnek. Ezekről ki-mutatásunk nincs, megfigyeltük azonban, hogy a kikészített anyagot nem veszik minden esetben igénybe.

	Témák száma	Tételek száma
1965. évi tény	53	1297
1966. évi terv	50	-
1966. évi tény	40	1807

Megoszlás kérők szerint

JATE	20	1477
SzOTE	2	39
MSzMP városi bizottsága	12	144
BM városi rendőrkapitányság	1	66
BM megyei rendőrkapitányság	1	8
MSzMP megyei bizottsága	1	4
MTESz	1	22
Dél-Magyarország szerkesztősége	1	21
Gyulafirátót ált. iskola	1	28

Megoszlás témák szerint

politika, munkásmozgalom	6	138
filozófia, marxizmus-leninizus	4	61
közgazdaság	15	239

	Témák száma	Tételek sz.
történettudomány	3	403
irodalomtudomány	1	28
jogtudomány	4	162
pedagógia, pszichológia	3	221
orvostudomány	1	1
biofizika	1	194
szociológia	1	338
kémia	1	22

Megoszlás a kutatást végzők szerint

Tájékoztató Szolgálat	32	1632
szakreferensek	8	175

A kérdésre adott válaszban — az igénytől függően — általában válogatott bibliográfiát adunk, szakirodalmi szemlére nem merült fel igény. A hivatkozott dokumentumok leelőhelyét s a munkához felhasznált segédketeket rendszerint közöljük, néha ez a kérés természetéből kifolyólag nem szükséges. /Egyebekre nézve ld. a jelentés végéhez csatolt szakirodalomkutatási jegyzéket./

12. A visszakereső tájékoztatás nyilvántartása szóbeli kérések esetében a Tájékoztató Szolgálat ügyeleti naplójában történik. Az ügyeletet ellátó könyvtáros ebben rögzíti a nap folyamán elhangzott jelentősebb kéréseket/cím szerint/, s megjegyzi a kérő foglalkozását /a beírásnál használt csoportosításban/. Ebben a nyilvántartásban csak az egyértelműen megfogalmazható és munkaigényesebb kérdések szerepelnek, a többitől — ideértve a kölcsönzőben, olvasótermekben stb. adott felvilágosításokat is — nem vezetünk nyilvántartást. A fel nem jegyzett felvilágosítások száma — becslés szerint — napi 50-60 körül mozog. Az irodalomkutatást a mellékelt kérőlap alapján végezzük, az igénylőlapot és az elkészült irodalomjegyzék másolati példányát tartósan megőrizzük.

13. A tájékoztató munka tárgyi feltételei — a többször említett belső átcsoportosítás révén — az elmúlt évben az előzményekhez képest jelentősen megjavultak. Ennek folytán három egymás mellett lévő helyiségben helyezkedik el a teljes tájékoztató appa-

rátus, a szak- és betűrendes katalógus. A referenz ügyeletet a kézikönyvtár egy részével együtt a szakkatalógusteremben helyeztük el. Munkatervünkben számos olyan feladat szerepel, melyek megvalósulása a feltételek további javulását eredményezheti. Ilyen a tárgyszó-katalógus felállítása, a tájékoztató katalógus szakrendi részének felállítása, majd ennek annotált formában a hallgatók és kutatók számára szakonként sokszorosított közzététele. Jelen pillanatban készül az egyetemi és főiskolai hálózat kurrens külföldi periodikaanyagát feltáró jegyzék, megjelentése az év első hónapjaira várható; sokszorosítás alatt áll a könyvtár külföldi bibliográfiáit tartalmazó összeállítás 2. része. Gyökéresen átalakítjuk figyelőkarton-szolgáltatásunk rendszerét oly módon, hogy részint alkalmunk legyen figyelembe venni a régió szakembereinek igényeit, részint jobban alkalmazkodhasunk az egyetem oktatóinak személyes kívánalmaihoz. Ezzel együtt interdiszciplináris dokumentatív sorozatot indítunk az egyetemi és a régióban működő szakemberek számára fontos, de számukra nehezen hozzáférhető irodalom kurrens feltárása érdekében. E célkitűzések megvalósítása nagyrészt a sokszorosító apparátus kihasználhatóvá tételének függvénye, melynek viszont jelentős kizéró akadálya a személyi állomány teljes hiánya. Súlyos gondot okoz mind a katalógusok, mind a tájékoztató kézikönyvtár elhelyezése. A katalógusok feltétlenül szükséges és a kézikönyvtár kívánatos bővítésére nincs mód, sőt, a jelenlegi állomány elhelyezése is akadályozza az ott folyó munkát. Ezen a meglévő épület kisebb átalakításával is lehetne időlegesen segíteni a ruhatár áthelyezésével, végleges megoldást azonban csak a könyvtár új épületben való elhelyezése hozhat.

14. Jelentősebb szakirodalmi kutatások jegyzéke

Az 1958. január 1. óta megjelent szociológiai, szakszociológiai, szociográfiai művek és folyóiratcikkek

Kéri: dr. Wittman Tibor, tanszékvezető egyetemi tanár

JATE, Középkori Egyetemes Történeti Tanszék

Készítette: Tájékoztató Csoport

Tételszám: 338

Lelőhely nélkül

A felnőttnevelés kérdései

Kéri: Gruber László adjunktus

JATE, Neveléstudományi tanszék

Készítette: Tájékoztató Csoport

Tételszám: 32

Lelőhely nélkül

Biofizikai könyvek, monográfiák, praktikumok az utóbbi 10 évben

Kéri: dr. Szalay István egyetemi tanár

JATE, Kísérleti Fizikai tanszék

Készítette: Tájékoztató Csoport

Tételszám: 194

Lelőhellyel

A kérdőív összeállításának rendszere és pszichológiai szempontjai

Kéri: dr. Földes József docens

SZOTE Mikrobiológiai Intézet

Készítette: Tájékoztató Csoport

Tételszám: 37

Lelőhellyel

Az elméleti szerves kémia és a szintetikus preparatív kémia legújabb eredményei

Kéri: dr. Bányai Jenő, MTE SZ

Készítette: szakreferens

Tételszám: 22

Lelőhellyel

Az egyetemi előadások hazai és külföldi irodalma./Az új technikai eszközök hatása a hagyományos oktatási formákra/

Kéri: dr. Pólay Elemér egyetemi tanár

JATE, Büntető és Polgári Eljárásügyi Jogi Tanszék

Készítette: Tájékoztató Csoport

Tételszám: 152

Lelőhellyel

A munkásvédelem szervezeti kérdései Magyarországon

Kéri: JATE, Állam- és Jogtud. Kap., tudományos diákkör

Készítette: szakreferens

Tételszám: 40

Lelőhellyel

A szegedi Tudományegyetem történetére vonatkozó kiadványok

Kéri: JATE, Egyetemi Gyűjtemény

Készítette: Tájékoztató Csoport

Tételszám: 350

Lelőhely nélkül

A fiatalok körében elkövetett csoportos bűncselekmények
Kéri: BM. városi rendőrkapitányság
Készítette: szakreferens
Tételszám: 66
Lelőhellyel

Visszaemlékezések, riportok a felszabadulásról
Kéri: dr. Korom Mihály tanszékvezető docens
JATE Tud. Szocializmus Tanszék
Készítette: Tájékoztató Csoport
Tételszám: 58
Lelőhellyel

A Vatikán politikájának átalakulása XXIII. János és VI. Pál
idejében

Kéri: Pál József tanársegéd,
JATE, Tud. Szocializmus Tanszék
Készítette: Tájékoztató Csoport
Tételszám: 48
Lelőhellyel

Kisebb kérdések:

Eduard Bernstein művei
Rudas László-irodalom
Költségvetés, költségvetési rendszerek, a költségvetési gaz-
dálkodás ellenőrzése
Állkapocssérülések gyógyítása
A Tanácsköztársaság jogalkalmazása
Nacionalizmus - hazafiság - nemzetköziség
Vidéki ipartelepítés
Clark Ádám élete
Az amerikai munkásmozgalom
Jugoszlávia gazdasági mechanizmusa
Az egyetemes össznépi állam
Móra Ferenc jellemábrázoló művészete
AZ MSZMP 1964. dec. 10-i határozata és az ideológiai irányelvek
A JATE a szegedi sajtóban stb.

C 12926